

WYMAGANIA EDUKACYJNE

ROK SZKOLNY: 2026/2027

KLASA: I NLO

PRZEDMIOT: **historia**

UCZĄCY: Katarzyna Cabaj

1. ZAKRES WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
			Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę dostateczną, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę dobrą, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:
		- mimo wyraźnych braków w wiedzy potrafi przy pomocy nauczyciela odtworzyć wiadomości konieczne, istotne dla dalszego kształcenia; - wykazuje się niewielką znajomością faktografii i terminologii oraz w bardzo ograniczonym zakresie i z licznymi błędami lokalizuje fakty w czasie i przestrzeni; - z pomocą nauczyciela formułuje powierzchowne wnioski i oceny;	- wykazuje się znajomością podstawowych wymagań programowych; - w ograniczonym zakresie i z błędami posługuje się faktografią i terminologią oraz lokalizuje wydarzenia w czasie i przestrzeni; - dostrzega zasadnicze zależności przyczynowo-skutkowe; - w niewielkim zakresie poprawnie wnioskuje i ocenia wydarzenia, zjawiska i procesy; - posługuje się przeciętnym językiem i niewielkim zasobem terminologii	- wykazuje się znajomością podstawowych i dopełniających wymagań programowych; - poprawnie stosuje pojęcia i terminy historyczne oraz umiejscawia wydarzenia w czasie i przestrzeni; - w sposób odtwórczy dostrzega związki i zależności między faktami i wydarzeniami oraz dokonuje analizy i syntezy omawianych zjawisk i procesów; - potrafi logicznie, ale nie w pełni samodzielnie,	wykazuje się wiedzą i umiejętnościami ujętymi w planie jako wymagania podstawowe, dopełniające i rozszerzające; - bezbłędnie posługuje się faktografią i terminologią historyczną - swobodnie lokalizuje wydarzenia w czasie i przestrzeni; - w sposób pełny, rzetelny i wnikliwy analizuje i interpretuje wydarzenia, zjawiska i procesy oraz podejmuje próby samodzielnego	- spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą, - swobodnie i poprawnie operuje faktografią i terminologią; - dostrzega związki i zależności między zjawiskami z różnych dziedzin życia (polityka, społeczeństwo, gospodarka, kultura); - wykazuje się samodzielnością i wnikliwością w selekcjonowaniu i interpretacji wydarzeń, zjawisk i procesów;

		<i>historycznej;</i> - wyciąga proste wnioski z informacji zaczerpniętych z różnych źródeł;	<i>formułować oceny i wnioski</i> - analizuje i interpretuje źródła historyczne; - w wypowiedziach prawidłowo posługuje się terminologią historyczną;	<i>oceniania i wnioskowania;</i> - umiejętnie stosuje argumentację i doszukuje się analogii w omawianiu wydarzeń, zjawisk i procesów; - samodzielnie podejmuje działania zmierzające do poszerzenia i pogłębienia swojej wiedzy; <i>bezbłędnie analizuje i interpretuje różnego rodzaju źródła historyczne, ocenia ich wiarygodność i przydatność;</i> - potrafi skorelować wiedzę historyczną z wiedzą z pokrewnych przedmiotów;	- prezentuje problemy, procesy i zjawiska w szerokim kontekście; - potrafi samodzielnie formułować wnioski, porównywać i oceniać postacie, zjawiska i wydarzenia; - w sposób przemyślany i wskazujący na rozumienie problemu prezentuje i uzasadnia swoje stanowisko; - potrafi odnieść się krytycznie do ocen i opinii innych ludzi; - samodzielnie i w przemyślany sposób integruje wiedzę i umiejętności z różnych źródeł;	
Rozdział I. Pierwsze cywilizacje						
1. Zanim zaczęła się historia	Pochodzenie człowieka Chronologia prehistorii Rewolucja neolityczna	– wymienia w kolejności epoki prehistorii (epoka kamienia, epoka brązu, epoka żelaza) – wskazuje na mapie rejon pojawienia się <i>Homo sapiens</i>	– prawidłowo wyjaśnia pojęcia: <i>paleolit, mezolit, neolit</i> , – wyjaśnia pojęcie <i>Żyzny Półksiężyc</i> i wskazuje ten obszar na mapie	– wyjaśnia pojęcie rewolucji neolitycznej i znaczenie przejścia człowieka na osiadły tryb życia	– przedstawia ideę ewolucji Karola Darwina – wymienia w porządku chronologicznym i opisuje etapy ewolucji człowieka	_ argumentuje pozytywne i negatywne skutki rewolucji neolitycznej
2. Starożytna Mezopotamia	Znaczenie wielkich rzek dla rozwoju cywilizacji i powstania pierwszych państw	– wskazuje na mapie rejony wielkich rzek (Tygrys, Eufrat) – wyjaśnia rolę wielkich rzek dla rozwoju gospodarki – rozpoznaje pismo klinowe i wyjaśnia	– wskazuje na mapie obszar, na którym powstała cywilizacja Sumerów – wymienia najważniejsze wynalazki cywilizacji sumeryjskiej	– wyjaśnia rolę wielkich przywódców: Hammurabiego, Sargona Wielkiego – wyjaśnia znaczenie kodyfikacji prawa	– opisuje ustrój polityczny i struktury społeczne starożytnych cywilizacji – opisuje w porządku	– w szerokim aspekcie wyjaśnia przyczyny postania pierwszych państw w rejonie Mezopotamii – porównuje osiągnięcia

	Najważniejsze cywilizacje Mezopotamii: Osiągnięcia cywilizacji Mezopotamii	okoliczności jego powstania	– wyjaśnia cechy ustrojowe sumeryjskich miast-państw – wskazuje na mapie obszar Babilonu i Asyrii	– wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacji Mezopotamii	chronologicznym najważniejsze etapy dziejów Mezopotamii – wyjaśnia rolę Nabuchodonozora II, Assurbanipala	cywilizacyjne ludów Mezopotamii – wskazuje współczesne dziedzictwo kultur Bliskiego Wschodu
3. Starożytny Egipt	Dzieje starożytnego Egiptu Ustrój polityczny Struktura społeczeństw Wierzenia i osiągnięcia Egipcjan	– wskazuje na mapie Egipt i Nil – wyjaśnia rolę Nilu dla gospodarki egipskiej – opisuje warunki naturalne Egiptu – prawidłowo stosuje pojęcia: <i>politeizm, faraon, hieroglif, mumifikacja</i> – rozpoznaje pismo hieroglificzne – rozpoznaje piramidy egipskie	– charakteryzuje społeczeństwo starożytnego Egiptu – wyjaśnia okoliczności powstania piramid – opisuje główne cechy ustroju politycznego starożytnego Egiptu – wymienia główne cechy religii egipskiej	– opisuje główne cechy ustroju społecznego starożytnego Egiptu – wymienia i opisuje najważniejsze osiągnięcia cywilizacji egipskiej – opisuje mitologię egipską	– w szerokim aspekcie przedstawia rolę czynników geograficznych dla dziejów starożytnego Egiptu – wymienia w porządku chronologicznym główne etapy dziejów starożytnego Egiptu	– wyjaśnia rolę wielkich przywódców: Ramzesa II, Echnatona – wyjaśnia okoliczności odczytania hieroglifów egipskich – porównuje osiągnięcia cywilizacyjne ludów Mezopotamii i Egiptu
4. Izrael, Fenicja	Monoteizm religii żydowskiej i jego znaczenie Kolonizacja fenicka i jej znaczenie	– wskazuje na mapie rejon Izraela (z Jerozolimą) i Fenicji – wymienia główne osiągnięcia starożytnych Fenicjan	– wskazuje na mapie rejony kolonizacji fenickiej – wyjaśnia główne założenia religii żydowskiej – rozpoznaje pismo fenickie	– opisuje główne etapy losów narodu żydowskiego – ukazuje rolę wielkich przywódców: Abrahama, Mojżesza, Salomona	– wyjaśnia znaczenie kolonizacji fenickiej – wyjaśnia rolę religii żydowskiej dla dziejów ludzkości	– w szerokim aspekcie ukazuje losy narodu żydowskiego w starożytności
Rozdział II. Dzieje starożytnej Grecji						
1. Hellada i Hellenowie	Charakterystyk a <i>polis</i> greckiej Rola religii greckiej Wielka kolonizacja i jej znaczenie	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>polis, Hellada</i> , – wskazuje na mapie teren Grecji – opisuje warunki naturalne Grecji	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>wielka kolonizacja grecka, kolonia, metropolia</i> – wyjaśnia wpływ ukształtowania	– opisuje struktury społeczne <i>polis</i> – wymienia głównych bogów i opisuje cechy mitologii greckiej	– w szerokim aspekcie wyjaśnia znaczenie <i>polis</i> – opisuje proces i wyjaśnia znaczenie kolonizacji greckiej	– wskazuje współczesne dziedzictwo cywilizacji starożytnej Grecji

		– wymienia główne cechy religii greckiej	naturalnego Grecji dla dziejów Hellady	– wskazuje na mapie rejony kolonizacji greckiej	wyjaśnia rolę religii i sportu jako czynników integrujących	
2. Ateńska demokracja	Początki Aten Pierwotny ustrój Aten Społeczeństwo ateńskie Charakterystyka demokracji ateńskiej w czasach Peryklesa Osiągnięcia i dziedzictwo	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>demokracja, obywatel, tyran</i> – wskazuje na mapie Ateny – wymienia główne organy władzy w demokratycznych Atenach – opisuje strukturę społeczną Aten	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>oligarchia, ostracyzm</i> – wyjaśnia główne cechy ustrojowe demokratycznych Aten – prawidłowo umiejscawia w czasie życie Peryklesa	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>Eklezja (Zgromadzenie ludowe), Rada Pięciuset, Helijsa (sąd ludowy), strateg</i> – opisuje w porządku chronologicznym główne etapy przemian ustrojowych w Atenach	– wyjaśnia rolę wielkich przywódców: Drakona, Solona, Pizystrata, Klejstenesa, Peryklesa – w szerokim aspekcie przedstawia i ocenia demokrację ateńską	– wskazuje współczesne dziedzictwo cywilizacji ateńskiej – w szerokim aspekcie opisuje i ocenia działalność Peryklesa
3. Starożytna Sparta	Początki Sparty Oligarchiczny ustrój Sparty Organizacja społeczeństwa Sparty Wychowanie i życie Spartan	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>oligarchia, wychowanie spartańskie</i> – wskazuje na mapie Spartę – wymienia etapy życia spartiaty	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>spartiaci, periojkowie, heloci</i> – wyjaśnia główne cechy ustrojowe Sparty – wymienia główne organy władzy w Sparcie – opisuje strukturę społeczną Sparty	– opisuje skład i zasady funkcjonowania głównych organów władzy w Sparcie – opisuje i wyjaśnia znaczenie wychowania spartańskiego	– opisuje w porządku chronologicznym dzieje starożytnej Sparty – wyjaśnia rolę Likurga – w szerokim aspekcie przedstawia i ocenia ustrój polityczny i społeczny Sparty	– porównuje i ocenia ustroje Aten i Sparty
4. Wojny grecko-perskie	Narodziny i ekspansja imperium perskiego na Bliskim Wsch Przebieg działań zbrojnych podczas wojen perskich	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>hoplita, falanga, triera</i> – wskazuje na mapie Persję – rozpoznaje i opisuje hoplitę greckiego	– umiejscawia w czasie wojny perskie – lokalizuje w czasie i przestrzeni główne bitwy wojen persko-greckich (Maraton, Termopile, Salamina) i opisuje wynik tych starć	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>satrapa, hoplon, hegemon, kontrybucja</i> – wyjaśnia genezę wojen perskich – wymienia skutki wojen grecko-perskich – opisuje w porządku chronologicznym	– wyjaśnia przyczyny sukcesu Greków – wyjaśnia znaczenie wielkich wodzów: Miltiadesa i Leonidasa – wyjaśnia okoliczności i znaczenie powstania Związku Morskiego	– w szerokim aspekcie wyjaśnia znaczenie wojen grecko-perskich dla losów Europy

	Ekspansja Aten po zwycięstwie nad Persją			przebieg wojen grecko-perskich		
5. Podboje Aleksandra Macedońskiego	Rywalizacja wewnątrz świata greckiego Przebieg podbojów Aleksandra Macedońskiego Świat hellenistyczny	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>wojna peloponeska, epoka hellenistyczna</i> , – lokalizuje na mapie Macedonię i Persję – wymienia główne osiągnięcia Aleksandra Macedońskiego	– omawia znaczenie bitwy pod Cheroneą – wymienia główne bitwy z czasów Aleksandra Wielkiego (nad rzeką Granikos, pod Issos, pod Gaugamelą)	– prawidłowo stosuje pojęcie <i>diadochowie</i> – wyjaśnia rolę Filipa II dla dziejów Macedonii – opisuje w porządku chronologicznym przebieg podbojów Filipa II i Aleksandra Macedońskiego	– wymienia przyczyny i skutki wojny peloponeskiej – wyjaśnia rolę Demostenesa – wyjaśnia cechy ustrojowe monarchii Aleksandra Wielkiego	– za pomocą mapy przedstawia ekspansję Aleksandra Macedońskiego – wyjaśnia ponadczasowe znaczenie podbojów Aleksandra Macedońskiego
6. Kultura starożytnej Grecji	Narodziny filozofii Literatura i teatr Architektura Igrzyska olimpijskie Kultura hellenistyczna	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>filozofia, dramat, igrzyska olimpijskie</i> – wyjaśnia rolę Homera, Sokratesa, Platona i Arystotelesa – wymienia najważniejsze osiągnięcia kulturowe Greków	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>kultura helleńska, kultura hellenistyczna</i> , – rozpoznaje najważniejsze dzieła kultury starożytnej Grecji	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>stoicyzm, epikureizm</i> , – opisuje główne porządki architektoniczne w starożytnej Grecji – wymienia główne świątynie starożytnych Aten – opisuje i wyjaśnia rolę igrzysk olimpijskich	– omawia dokonania: Talesa z Miletu, Parmenidesa, Pitagorasa, Epikura, Zenona z Kition, Sofoklesa, Fidasza – opisuje główne cechy dramatu greckiego	– opisuje główne cechy filozofii przyrody, epikureizmu i stoicyzmu – wskazuje współczesne dziedzictwo kultury starożytnej Grecji
Rozdział III. Dzieje starożytnego Rzymu						
1. Republika rzymska	Powstanie i rozwój Rzymu Społeczeństwo Rzymu Zasady funkcjonowania republiki Najważniejsze urzędy republiki rzymskiej	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>monarchia, republika</i> – wskazuje na mapie Italię i Rzym – lokalizuje w czasie powstanie Rzymu – omawia cechy religii starożytnych Rzymian	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>konsul, dyktator, obywatel, patrycjusze, plebejusze</i> – wyjaśnia główne cechy ustrojowe republikańskiego Rzymu – opisuje strukturę społeczną Rzymu	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>zgromadzenia ludowe, senat, trybun ludowy, pretor, cenzor, edyl</i> – przedstawia legendę o powstaniu Rzymu – wymienia najważniejszych	– opisuje w porządku chronologicznym przemiany ustrojowe w starożytnym Rzymie – opisuje skład i zasady funkcjonowania głównych organów	– wyjaśnia w szerokim aspekcie przemiany ustrojowe w starożytnym Rzymie – porównuje i ocenia ustrój republikańskiego Rzymu z innymi ustrojami antyku

				bogów i wyjaśnia założenia ich mitologii	władzy w republikańskim Rzymie	
2. Podboje Rzymu	Organizacja armii rzymskiej Podboje Rzymu w Italii Wojny punickie Podbój świata śródziemnomorskiego Konsekwencje podbojów dla Rzymu	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>legion, imperium, sprzymierzeńcy, kolonie rzymskie, prowincja</i> – rozpoznaje i opisuje rzymskiego legionistę	– opisuje strukturę legionu rzymskiego – wymienia i lokalizuje w czasie i przestrzeni główne bitwy wojen punickich (Kanny, Zama)	– za pomocą mapy przedstawia ekspansję rzymską – wyjaśnia genezę wojen punickich i je omawia – omawia wyposażenie rzymskiego legionisty po reformie w I w. p.n.e.	– wyjaśnia przyczyny sukcesów Rzymian – opisuje w porządku chronologicznym przebieg podbojów rzymskich – wyjaśnia rolę wielkich wodzów: Pyrrusa, Hannibala, Scypiona Afrykańskiego	– w szerokim aspekcie wyjaśnia skutki podbojów rzymskich dla Rzymu i całego basenu śródziemnomorskiego
3. Początki cesarstwa rzymskiego	Kryzys republiki rzymskiej Rywalizacja wodzów o władzę w Rzymie Okoliczności powstania cesarstwa Ustrój pryncypatu	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>republika, cesarstwo, niewolnictwo, gladiator</i> – lokalizuje w czasie i wymienia główne osiągnięcia Juliusza Cezara i Oktawiana Augusta	– wymienia polityczne i społeczne przyczyny kryzysu republiki rzymskiej – wyjaśnia podstawowe różnice między republiką a pryncypatem	– opisuje powstanie Spartakusa – wyjaśnia pojęcia: <i>I triumwirat, II triumwirat, pryncypat</i> – opisuje w porządku chronologicznym etapy przemian ustrojowych w Rzymie	– wyjaśnia rolę wielkich przywódców: braci Grakchów, Gajusza Mariusza, Lucjusza Konreliusza Sulli, Marka Krassusa, Gnejusza Pompejusza, Marka Antoniusza oraz Kleopatry VII	– w szerokim aspekcie wyjaśnia przyczyny i skutki przemian ustrojowych w Rzymie
4. Imperium Rzymskie	<i>Pax Romana</i> i zasady funkcjonowania imperium Niewolnictwo Rola Limes Religia rzymska	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>pax Romana, Imperium Rzymskie, romanizacja</i> – wskazuje na mapie Imperium Rzymskie	– podaje przykłady romanizacji – wyjaśni społeczną i gospodarczą rolę niewolnictwa w Imperium Rzymskim – rozpoznaje główne osiągnięcia cywilizacji rzymskiej	– wyjaśnia pojęcia: <i>limes, szlak bursztynowy, wyzwoleniec</i> – wyjaśnia, w jaki sposób Rzymianie zabezpieczali granicę swojego imperium	– wyjaśnia zahamowanie ekspansji rzymskiej – za pomocą mapy przedstawia proces rozszerzania Imperium Rzymskiego w okresie cesarstwa	– wyjaśnia przyczyny trwałości Imperium – w szerokim zakresie wskazuje przyczyny i skutki procesu romanizacji

5. Osiągnięcia Rzymian	Znaczenie prawa rzymskiego Architektura Rozwój szlaków komunikacji Sztuka i literatura rzymska	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>prawo rzymskie, amfiteatr, akwedukt, Koloseum, bazylika, droga rzymska</i> – rozpoznaje główne dzieła kultury starożytnego Rzymu	– wymienia cechy prawa rzymskiego – wymienia cechy architektury rzymskiej	– omawia znaczenie Prawa XII tablic dla państwa rzymskiego – wyjaśnia zjawisko hellenizacji kultury rzymskiej	– przedstawia działalność: Polibiusza, Tacyty, Cyserona, Owidiusza, Wergiliusza, Horacego, Plauta, Terencjusza i Mecenasa	– wskazuje dziedzictwo kultury rzymskiej
6. Narodziny chrześcijaństwa	Początki chrześcijaństwa Prześladowania chrześcijan – ich skala i przyczyny Wzrost popularności, legalizacja i uznanie chrześcijaństwa za religię państwową	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>chrześcijaństwo, mesjasz, apostołowie, męczennicy</i> – rozpoznaje symbole chrześcijańskie – wymienia główne cechy chrześcijaństwa	– wyjaśnia znaczenie symboli chrześcijaństwa – opisuje, jak chrześcijaństwo stało się religią dominującą w cesarstwie rzymskim	– wyjaśnia genezę powstania chrześcijaństwa – przedstawia działalność św. Piotra i Pawła – opisuje w porządku chronologicznym ewolucję pozycji chrześcijaństwa w Imperium Rzymskim	– za pomocą mapy opisuje proces rozszerzania się chrześcijaństwa – wyjaśnia przyczyny sukcesu chrześcijaństwa – opisuje, jak chrześcijaństwo wpłynęło na obyczajowość i kulturę starożytnych Rzymian	– w szerokim zakresie wyjaśnia znaczenie powstania chrześcijaństwa dla dziejów – omawia znaczenie edyktu mediolańskiego dla rozwoju chrześcijaństwa
7. Upadek cesarstwa rzymskiego	Walki wewnętrzne o władzę Przyczyny kryzysu imperium Wędrówka ludów Rozpad imperium i upadek	– prawidłowo stosuje pojęcie <i>barbarzyńcy, Wielka Wędrówka Ludów, dominat</i> – prawidłowo umiejscawia w czasie rozpad Imperium Rzymskiego i upadek cesarstwa zachodniego	– wymienia przyczyny najazdów Germanów na Imperium Rzymskie – przedstawia znaczenie Teodozjusza Wielkiego – wymienia przyczyny upadku Imperium Rzymskiego	– wyjaśnia pojęcia: <i>tetrarchia, Hunowie, uzurpacja</i> – przedstawia znaczenie postaci: Dioklecjana, Konstantina Wielkiego, Romulusa Augustulusa i Odoakera	– w porządku chronologicznym i za pomocą mapy opisuje proces upadku imperium zach. – wyjaśnia główne założenia ustrojowe dominatu	– w szerokim aspekcie politycznym, społeczno-gospodarczym i kulturowym wyjaśnia przyczyny kryzysu i upadku Imperium Rzymskiego
Rozdział IV. Początki średniowiecza						
1. Cesarstwo bizantyjskie	Cesarstwo bizantyjskie czasów	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>Bizancjum, ikona</i>	– prawidłowo umiejscawia w czasie	– opisuje ustrój polityczny Bizancjum	– za pomocą mapy przedstawia ekspansję	– w szerokim aspekcie politycznym,

	Justyniana Wielkiego Upadek cesarstwa bizantyjskiego	– rozpoznaje plan Konstantynopola – wymienia cechy sztuki bizantyjskiej	i przestrzeni imperium Justyniana Wielkiego – wymienia najważniejsze dokonania Justyniana Wielkiego	– wyjaśnia znaczenie panowania Justyniana Wielkiego	Bizancjum za czasów Justyniana Wielkiego – opisuje w porządku chronologicznym dzieje imperium bizantyjskiego	społeczno-gospodarczym i kulturowym przedstawia znaczenie Bizancjum dla dziejów Europy
2. Narodziny i podboje islamu	Okoliczności powstania islamu Zasady islamu Podboje islamu Osiągnięcia cywilizacyjne Arabów	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>Arabowie, islam, muzułmanie, Allah, Koran, meczet</i> – wyjaśnia, kim był Mahomet	– wymienia etapy rozwoju i główne założenia religii islamskiej – rozpoznaje główne cechy kultury islamskiej	– wyjaśnia genezę powstania islamu – za pomocą mapy opisuje proces rozszerzania się islamu – wyjaśnia pojęcia: <i>dżihad, sunnici, szyici, hidżra, kalif, mihrab, immam, minaret, charadż, arabeska</i>	– opisuje w porządku chronologicznym rozwój imperium arabskiego – wyjaśnia przyczyny sukcesu islamu – przedstawia działalność Mahometa	– w szerokim zakresie wyjaśnia znaczenie powstania islamu dla dziejów – wyjaśnia znaczenie Arabów dla dziejów cywilizacji ludzkiej
3. Na gruzach Imperium Rzymskiego	Państwa barbarzyńskie Wzrost znaczenia Franków i powstrzymanie ekspansji islamu w Europie Przejęcie władzy przez Karolingów	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>Germanie, Frankowie, chrystianizacja</i> – lokuje w czasie i przestrzeni powstanie państwa Franków – wyjaśnia, kim był Chlodwig	– opisuje cechy ustrojowe państw germańskich – przedstawia okoliczności przejęcia władzy przez Karolingów – wymienia największe państwa barbarzyńskie utworzone na dawnym obszarze cesarstwa rzymskiego	– wyjaśnia pojęcia: <i>Longobardowie, Merowingowie, Karolingowie, majordom</i> – wyjaśnia rolę Karola Młota i Pepina Krótkiego	– z pomocą mapy opisuje etapy rozwojowe państwa Franków – lokalizuje i omawia bitwę pod Poitiers	– w szerokim aspekcie wyjaśnia znaczenie powstania państwa Franków
4. Imperium Karola Wielkiego	Podboje Karola Wielkiego Powstanie cesarstwa Franków	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>cesarz, renesans karoliński, minuskula karolińska</i>	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>marchia, hrabstwo, 7 sztuk wyzwolonych</i> – opisuje cechy ustrojowe państwa	– wyjaśnia pojęcia: <i>uniwersalizm karoliński, margrabia</i> – wyjaśnia rolę Karola Wielkiego dla	– za pomocą mapy opisuje rozwój państwa Karola Wielkiego – opisuje w porządku	– w szerokim aspekcie wyjaśnia znaczenie panowania Karola Wielkiego dla dziejów Europy

	Renesans karoliński i osiągnięcia kulturalne Franków	– wymienia główne osiągnięcia Karola Wielkiego – wymienia osiągnięcia kulturowe w czasach Karola Wielkiego	Franków w czasach Karolingów	dziejów państwa Franków	chronologicznym etapy rozwojowe państwa Franków w czasach Karolingów	
5. Czasy Ottonów	Znaczenie traktatu z Verdun Kształtowanie się Francji i Niemiec Narodziny cesarstwa Ottonów	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>Normanowie, wikingowie, Rzesza</i> , – objaśnia traktat w Verdun – lokalizuje w przestrzeni imperium Ottonów	– prawidłowo stosuje pojęcie: <i>uniwersalizm cesarski</i> – za pomocą mapy opisuje proces rozpadu imperium Karolingów	– wyjaśnia, kim byli: Ludwik Pobożny, Lotar, Karol Łysy i Ludwik Niemiecki – wyjaśnia znaczenie traktatu w Verdun – wyjaśnia rolę Ottona I i Ottona III dla dziejów Europy	– omawia przebieg i skutki najazdów węgierskich na państwa Franków	– w szerokim zakresie wyjaśnia znaczenie imperium Ottonów dla Europy – porównuje idee uniwersalne Karolingów i Ottonów
6. Feudalizm i społeczeństwo stanowe	Zasady funkcjonowania systemu feudalnego Drabina feudalna Stany społeczne	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>system lenny, wasal, senior, herb</i> – prawidłowo stosuje pojęcie <i>stan społeczny</i> – opisuje elementy drabiny feudalnej	– opisuje poszczególne stany w społeczeństwie średniowiecznym – charakteryzuje życie codzienne rycerzy – przedstawia drogę chłopca do godności rycerza	– wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>feudalizm, komendacje, etos rycerski, trubadur</i> – wymienia cechy kultury rycerskiej – omawia funkcje zamków	– opisuje główne zasady społeczeństwa stanowego – omawia przykłady średniowiecznego wzoru rycerza	– w szerokim zakresie wyjaśnia cechy społeczeństwa feudalnego
7. Pierwsze państwa Słowian	Słowianie Państwo Samona i Państwo Wielkomorawskie Misja Cyryla i Metodego Narodziny państwa czeskiego i Rusi Kijowskiej	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>Słowianie i Awarowie</i> – za pomocą mapy wskazuje tereny Słowian wschodnich, zachodnich i południowych	– prawidłowo wskazuje na mapie tereny pierwszych państw słowiańskich – opisuje cechy kultury i wierzeń słowiańskich	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>Przemysłodzi, Rurykowicze, glagolica</i> – lokalizuje w czasie i przestrzeni Państwo Samona i Państwo Wielkomorawskie – wyjaśnia rolę: Samona, Cyryla, Metodego, Świętopełka, Ruryka	– wyjaśnia problem rozwoju chrześcijaństwa dla dziejów Słowian – za pomocą mapy opisuje proces powstawania pierwszych państw słowiańskich	– w szerokim aspekcie wyjaśnia okoliczności powstania pierwszych państw słowiańskich

				i Włodzimierza Wielkiego		
Rozdział V. Polska za pierwszych Piastów						
1. Początki państwa polskiego	Kultura łużycka i osada w Biskupinie Przybycie Słowian na ziemię polskie Mieszko I chrystianizacja Polski w obrządku zachodnim	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>ród, plemię, Piastowie, drużyna, gród</i> – lokalizuje w czasie i przestrzeni państwo Polan – wymienia osiągnięcia Mieszka I – lokalizuje w czasie chrzest Polski	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>kultura łużycka, Biskupin</i> – wymienia przyczyny i znaczenie chrystianizacji Polski	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>szlak bursztynowy, Dagome Iudex</i> , – wyjaśnia okoliczności pojawienia się Słowian na ziemiach polskich – wyjaśnia rolę Mieszka I i Dobrawy	– za pomocą mapy przedstawia proces rozwoju państwa pierwszych Piastów – omawia sposób organizacji państwa i siły zbrojne Mieszka I	– opisuje i ocenia politykę zagraniczną Mieszka I – w szerokim zakresie przedstawia okoliczności powstania i funkcjonowania państwa pierwszych Piastów
2. Panowanie Bolesława Chrobrego	Misja biskupa Wojciecha Zjazd gnieźnieński Początki organizacji kościelnej na ziemiach polskich Polityka zagraniczna Bolesława Chrobrego Koronacja królewska Chrobrego	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>król, koronacja, relikwia, święty</i> – wyjaśnia znaczenie postaci św. Wojciecha, Bolesława Chrobrego i Ottona III – lokalizuje w czasie zjazd gnieźnieński i koronację Bolesława Chrobrego	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>trybut, arcybiskupstwo, biskupstwo</i> – wymienia skutki zjazdu gnieźnieńskiego – wymienia główne osiągnięcia Bolesława Chrobrego	– za pomocą mapy opisuje zmiany granic Polski w czasach pierwszych Piastów – wskazuje na mapie arcybiskupstwa utworzone w czasach Bolesława Chrobrego – opisuje i ocenia politykę Bolesława Chrobrego – wyjaśnia znaczenie postaci: Henryka II i Jarosława Mądrego	– wymienia przyczyny i skutki wojen Bolesława Chrobrego z Niemcami i Rusią Kijowską – opisuje cechy ustrojowe monarchii patrymonialnej	– w szerokim aspekcie opisuje dzieje Polski w czasach Bolesława Chrobrego – zestawia wydarzenia z dziejów Polski i Europy
3. Kryzys monarchii Piastów	Czynniki decentralizacyjne w państwie piastowskim Odbudowa państwowości za Kazimierza Odnowiciela	– prawidłowo stosuje pojęcie <i>powstanie ludowe</i> – wskazuje na mapie państwo pierwszych Piastów – umiejscawia w czasie panowanie Mieszka II	– wymienia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny klęski Mieszka II – wymienia główne osiągnięcia Kazimierza Odnowiciela	– za pomocą mapy wskazuje zmiany terytorialne Polski w XI–XII w. – wyjaśnia znaczenie postaci: Miecława, Bezpryma i Brzetysława	– wyjaśnia skutki kryzysu Polski pierwszych Piastów – omawia etapy odbudowy państwa polskiego przez Kazimierza	– w szerokim aspekcie wyjaśnia przyczyny i okoliczności kryzysu państwa pierwszych Piastów

		i Kazimierza Odnowiciela				
4. Od Bolesława Śmiałego do Bolesława Krzywoustego	Panowanie Bolesława Śmiałego Panowanie Władysława Hermana Konflikt Zbigniewa z Bolesławem Krzywoustym	– umiejscawia chronologicznie panowanie: Bolesława Śmiałego, Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego	– wymienia przyczyny upadku Bolesława Śmiałego – wyjaśnia znaczenie postaci św. Stanisława – lokalizuje w czasie wojnę Krzywoustego z Niemcami	– opisuje politykę zagraniczną Bolesława Krzywoustego – wyjaśnia znaczenie postaci: Stanisława ze Szczepanowa, Sieciecha, Zbigniewa i Anonima zwanego Gallem	– wyjaśnia okoliczności koronacji Bolesław Śmiałego – omawia problem konfliktu króla Bolesława Śmiałego z biskupem Stanisławem – przedstawia przyczyny upadku Bolesława Śmiałego	– omawia przebieg i znaczenie podboju Pomorza przez Bolesława Krzywoustego – omawia przebieg sporu Zbigniewa z Bolesławem Krzywoustym
5. Testament Bolesława Krzywoustego	Podział państwa piastowskiego w wyniku testamentu Krzywoustego Pogłębianie się rozbicia dzielnicowego	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>rozbicie dzielnicowe</i> , <i>testament</i> <i>Krzywoustego</i> – umiejscawia w czasie i przestrzeni okres rozbicia dzielnicowego	– wyjaśnia, kim byli: Władysław Wygnaniec, Bolesław Kędzierzawy, Mieszko Stary, Henryk Sandomierski i Kazimierz Sprawiedliwy – wymienia przyczyny i skutki rozbicia dzielnicowego	– wyjaśnia pojęcia: <i>seniorat</i> , <i>pryncypat</i> , <i>wojewoda</i> , <i>immunitet</i> – wyjaśnia rolę Piotra Włostowica i Wincentego Kadłubka – opisuje w porządku chronologicznym proces rozbicia dzielnicowego w Polsce	– za pomocą mapy i drzewa genealogicznego opisuje proces rozbicia dzielnicowego w Polsce – tłumaczy rolę Kościoła w okresie rozbicia dzielnicowego	– omawia społeczne skutki pogłębiania się rozbicia dzielnicowego
Rozdział VI. Pełnia i schyłek średniowiecza						
1. Między cesarstwem a papiestwem	Kryzys papiestwa w X w. i ruchy odnowy Kościoła Spór papiestwa z cesarstwem Papiestwo u zenitu potęgi politycznej	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>katolicyzm</i> , <i>prawosławie</i> , – lokalizuje w czasie wielką schizmę wschodnią i spór o inwestyturę – wyjaśnia, kim byli: Grzegorz VII,	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>konkordat</i> , <i>wielka schizma</i> <i>wschodnia</i> , <i>spór</i> <i>o inwestyturę</i> – wskazuje na mapie obszary zdominowane przez prawosławie i obszary dominacji katolicyzmu	– wyjaśnia pojęcia: <i>symonia</i> , <i>nepotyzm</i> , <i>celibat</i> , <i>beneficja</i> – wyjaśnia przyczyny i skutki sporu o inwestyturę – w szerokim aspekcie ukazuje skutki wielkiej schizmy wschodniej	– wyjaśnia, dlaczego okres pontyfikatu Innocentego III uważany jest za szczyt potęgi Kościoła	

	Wielka schizma wschodnia	Henryk IV, Innocenty III	– wymienia różnicę między katolicyzmem a prawosławiem			
2. Wyprawy krzyżowe	Wyprawy krzyżowe-krucjaty Zakony rycerskie Skutki negatywne i pozytywne wypraw krzyżowych	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>krucjata</i> – lokalizuje w czasie okres krucjat – wymienia zakony rycerskie powstałe w czasie krucjat – wyjaśnia, jaką rolę odegrali: Urban II, Gotfryd de Bouillon i Saladyn	– lokalizuje na mapie Królestwo Jerozolimskie – wymienia przyczyny i skutki krucjat	– wyjaśnia pojęcia: <i>wyprawa ludowa, Cesarstwo Łacińskie</i> – wyjaśnia znaczenie postaci Urbana II – w porządku chronologicznym opisuje przebieg krucjat – wyjaśnia znaczenie postaci: Baldwin I, Fryderyk Barbarossa, Ryszard Lwie Serce,	– wyjaśnia przyczyny początkowych sukcesów krzyżowców – opisuje losy zakonów rycerskich	– w szerokim aspekcie ukazuje rolę krucjat dla dziejów politycznych, gospodarczo-społecznych i kulturowych Europy
3. [4.] Miasto i wieś w średniowieczu	Ożywienie gospodarcze w XI–XIII w. Rozwój wsi i miasta	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>dwupolówka, trójpółówka, ratusz, cech, patrycjat, pospólstwo, cech</i> – omawia najważniejsze zajęcia mieszkańców średniowiecznych miast i wsi	– wymienia przyczyny ożywienia gospodarczego w XI–XIII w. – wymienia zmiany wprowadzone w rolnictwie w okresie pełnego – wyjaśnia rolę cechów i gildii	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>czynsz, pieniążny, gildia, sukiennice</i> , – za pomocą schematów opisuje warunki codziennego życia mieszkańców średniowiecznych miast i wsi	– wyjaśnia okoliczności powstania gospodarki towarowo-pieniężnej – wyjaśnia znaczenie Hanzy, Wenecji, Genui i jarmarków szampańskich	– w szerokim zakresie politycznym, gospodarczo-społecznym oraz kulturowym ukazuje przemiany w średniowiecznej Europie XI–XIII w.
4. [5.] Kościół w średniowieczu	Reforma Kościoła Powstanie nowych zakonów Niewola awiniońska, schizma zachodnia	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>zakon, klasztor, herezja, niewola awiniońska, wielka schizma zachodnia</i> – lokalizuje w czasie sobór w Konstancji	– wyjaśnia znaczenie religii w życiu średniowiecznych społeczeństw – wyjaśnia znaczenie powstania zakonów żebraczych i kaznodziejskich	– wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia pauperum, sktyptioium</i> , – wyjaśnia okoliczności niewoli awiniońskiej i wielkiej schizmy zachodniej – wyjaśnia znaczenie soboru w Konstancji	– wyjaśnia założenia ideowe albigensów – opisuje w porządku chronologicznym przemiany wprowadzane w Kościele katolickim w XI–XIII w.	– w szerokim aspekcie politycznym, gospodarczo-społecznym, kulturowym wyjaśnia rolę Kościoła dla dziejów Europy
5. [6.] Europa późnego średniowiecza	Epidemia dżumy i jej następstwa	– prawidłowo stosuje pojęcie <i>czarna śmierć</i>	– wymienia przyczyny i skutki upadku	– wyjaśnia pojęcia: <i>utrakwiści, taboryci</i>	– w szerokim zakresie politycznym,	– w szerokim aspekcie wyjaśnia znaczenie

	Husytyzm Upadek cesarstwa bizantyjskiego	– prawidłowo lokuje w czasie i przestrzeni upadek Konstantynopola	cesarstwa bizantyjskiego – wymienia główne założenia ideologii husyckiej	– wyjaśnia rolę czarnej śmierci dla dziejów Europy – opisuje przebieg i skutki wojen husyckich – wyjaśnia przyczyny i skutki ekspansji osmańskiej	gospodarczo-społecznym i kulturowym wyjaśnia przebieg i znaczenie wojen husyckich	powstania imperium osmańskiego
6. [7.] Kultura średniowiecznej Europy	Uniwersalny charakter kultury średniowiecznej Europy	– wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>kultura uniwersalna</i> – rozróżnia budowle wzniesione w stylu romańskim i gotyckim	– za pomocą schematów i fotografii opisuje style romański i gotycki – wyjaśnia rolę chrześcijaństwa dla dziejów kultury średniowiecznej	– opisuje cechy malarstwa i rzeźby średniowiecznej – wyjaśnia rolę uniwersytetów dla dziejów średniowiecznej Europy	– opisuje system edukacyjny w średniowieczu – wymienia i opisuje najważniejsze dzieła sztuki epoki średniowiecza	– w szerokim aspekcie ukazuje rolę kultury średniowiecznej dla dziejów Europy – wyjaśnia rolę miast dla rozwoju kultury średniowiecznej
Rozdział VII. Polska w późnym średniowieczu						
1. Polska dzielnicowa	Koniec pryncypatu Sprowadzenie Krzyżaków do Polski Zmiany społeczne, ekonomiczne i polityczne w okresie rozbicia dzielnicowego	– prawidłowo stosuje pojęcia: <i>Krzyżacy, Tatarzy, lokacja</i> – wyjaśnia, kim byli: Leszek Biały, Konrad Mazowiecki, Henryk Pobożny – lokalizuje w czasie i przestrzeni sprowadzenie Krzyżaków do Polski	– wymienia skutki sprowadzenia Krzyżaków do Polski – wymienia skutki najazdu Mongołów na Polskę – lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Legnicą	– wyjaśnia, kim byli: Henryk Brodaty – opisuje proces lokowania wsi i miast – opisuje pierwsze próby zjednoczenia państwa polskiego	– wyjaśnia przyczyny ożywienia gospodarczego na ziemiach polskich w XIII w. – wyjaśnia znaczenie zjazdu w Gąsawie dla dziejów Polski	– w szerokim aspekcie politycznym, gospodarczo-społecznym i kulturowym wyjaśnia i ocenia skutki rozbicia dzielnicowego dla dziejów Polski
2. Odbudowa Królestwa Polskiego	Próby zjednoczenia Polski na przełomie XIII i XIV w. Znaczenie koronacji	– wymienia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny zjednoczenia ziem polskich	– wymienia przyczyny i skutki wojny Władysława Łokietka z Krzyżakami – lokuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Płowcami	– wyjaśnia rolę Przemysła II i Wacława II – wyjaśnia, kim byli: Henryk Prawy, Jakub Świnka, Henryk Głogowski, Jan Muskata, wójt	– w porządku chronologicznym opisuje proces zjednoczenia ziem polskich – wyjaśnia rolę Kościoła dla	– w szerokim aspekcie wyjaśnia i ocenia panowanie Władysława Łokietka

	Władysław Łokietka	– prawidłowo lokuje w czasie koronację Łokietka	– wymienia główne osiągnięcia Władysława Łokietka	Albert, Jan Luksemburski	procesów zjednoczeniowych	
3. Polska za Kazimierza Wielkiego	Polityka zagraniczna Kazimierza Wielkiego Reformy prawne i osiągnięcia gospodarcze Kazimierza Wielkiego	– rozpoznaje mapę Polski z czasów Kazimierza Wielkiego – wymienia i wskazuje na mapie sąsiadów Polski w czasach panowania Kazimierza Wielkiego	– wymienia najważniejsze reformy wewnętrzne Kazimierza Wielkiego – wymienia najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego	– w porządku chronologicznym opisuje politykę zagraniczną Kazimierza Wielkiego – omawia znaczenie założenia przez Kazimierza Wielkiego Akademii Krakowskiej	– wyjaśnia przyczyny rozwoju gospodarczego Polski w czasach Kazimierza Wielkiego – wyjaśnia sposób zabezpieczenia sukcesji tronu polskiego przez Kazimierza Wielkiego	– wyjaśnia zmiany ustrojowe w państwie Kazimierza Wielkiego – w szerokim aspekcie wyjaśnia i ocenia panowanie Kazimierza Wielkiego
4. Od Andegawenów do Jagiellonów	Unia polsko-węgierska i rządy Andegawenów Początki unii polsko-litewskiej Polityka Władysława Jagiełły	– prawidłowo stosuje pojęcie <i>unia personalna</i> , <i>przywilej</i> , <i>Andegawenowie</i> – lokalizuje w czasie przywilej w Koszycach, unię w Krewie i unię Horodle	– wymienia założenia przywileju koszyckiego – wymienia przyczyny i skutki unii krewskiej – lokalizuje w czasie rządy: Ludwika Węgierskiego, Jadwigi i Władysława Jagiełły	– wyjaśnia przyczyny przejęcia władzy w Polsce przez Andegawenów – wyjaśnia rolę postaci Ludwika Węgierskiego, Jadwigi, Jagiełły, Witolda – opisuje w porządku chronologicznym dzieje unii polsko-litewskiej	– wyjaśnia polityczne i gospodarczo-społeczne skutki przywileju koszyckiego – wymienia przyczyny i skutki unii horodelskiej – porównuje założenia unii krewskiej i horodelskiej	– w szerokim zakresie wyjaśnia skutki przywileju w Koszycach dla procesu kształtowania się demokracji szlacheckiej – wyjaśnia problem następstwa tronu po Jagiellach – wyjaśnia pojęcie <i>przywilej jedleński</i>
5. Wielka wojna z zakonem krzyżackim	Konfliktu polsko-krzyżacki Bitwa pod Grunwaldem Konflikt polsko-krzyżacki na	– omawia przyczyny wielkiej wojny z zakonem krzyżackim – wyjaśnia rolę, jaką odegrali w wojnie: Władysław Jagiełło, Ulrich von Jungingen, księżę Witold	– wymienia skutki bitwy grunwaldzkiej – lokuje w czasie i wymienia skutki I pokoju toruńskiego	– opisuje w porządku chronologicznym przebieg konfliktów z Krzyżakami za panowania Władysława Jagiełły	– ocenia strategię obu armii walczących w bitwie pod Grunwaldem – wyjaśnia znaczenie postaci Pawła Włodkowica	– w szerokim aspekcie ukazuje dalekosiężne skutki zwycięstwa grunwaldzkiego dla dziejów Polski

	soborze w Konstancji Kolejne wojny z zakonem krzyżackim	– prawidłowo lokuje w czasie i przestrzeni bitwę grunwaldzką				
6. Kazimierz Jagiellończyk i wojna trzynastoletnia	Rządy i śmierć Władysława Warneńczyka Przyczyny i przebieg wojny trzynastoletniej Przywileje szlacheckie	– lokuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Warną – prawidłowo lokuje w czasie wojnę trzynastoletnią – wymienia skutki II pokoju toruńskiego	– wskazuje zmiany terytorialne będące skutkiem wojny trzynastoletniej – lokuje w czasie i wymienia postanowienia przywileju cerekwicko-nieszawskiego	– wyjaśnia znaczenie postaci Władysława Warneńczyka i Kazimierza Jagiellończyka – wyjaśnia pojęcia: <i>Związek Pruski, akt inkorporacji, polityka dynastyczna</i>	– opisuje przebieg wojny trzynastoletniej – wyjaśnia przyczyny sukcesu Polski w wojnie trzynastoletniej – omawia zmiany w sztuce prowadzenia wojny, jakie dokonały się w trakcie wojny trzynastoletniej	– wymienia przywileje szlacheckie i ich znaczenie dla kształtowania się ustroju Królestwa Polskiego
7. Kultura Polski średniowiecznej	Architektura średniowieczna w Polsce Najważniejsze zabytki sztuki	– rozpoznaje style architektoniczne średniowiecza – omawia znaczenie Akademii Krakowskiej dla państwa polskiego	– wyjaśnia rolę chrześcijaństwa dla dziejów kultury średniowiecznej w Polsce	– opisuje cechy malarstwa i rzeźby średniowiecznej w Polsce – opisuje dzieje Akademii Krakowskiej	– wyjaśnia znaczenie postaci Wita Stwosza, Galla Anonima, Mistrza Wincentego Kadłubkiem, Jana Długosza	– wymienia i opisuje najważniejsze dzieła sztuki epoki średniowiecza w Polsce

2. SPOSOBY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI

- Pisemne formy sprawdzania wiedzy (sprawdziany obejmujące szerszy zakres materiału zazwyczaj z jednego działu, kartkówki zapowiedziane i niezapowiedziane- materiał z 3 ostatnich lekcji, uczeń może również otrzymać ocenę z pracy z mapą, źródłem pisanym, źródłem ikonograficznym)
- Odpowiedzi ustnej (uczeń odpowiada z ławki, możliwość odpowiedzi poza forum klasy, jeśli istnieją wskazania)
- Działania projektowe (projekty grupowe, indywidualne)
- Dokumentowanie procesu nabywania wiedzy i umiejętności (zeszyt, teczka pracy, portfolio)

- Uczeń w każdym półroczu powinien uzyskać minimum jedną ocenę z każdego zrealizowanego działu (sprawdzian, kartkówka)
- Zadania domowe: obowiązkowe zadania są wpisywane do dziennika- sprawdzana jest systematyczność wykonywania zadań (+, -). Nauczyciel może dodatkowo wyznaczyć zadania na ocenę (skala ocen od 1 do 6).

3. KRYTERIA OCENIANIA BIEŻĄCEGO

Ocenianie bieżące ma na celu ukazanie postępów ucznia oraz udzielenie mu informacji zwrotnej na temat opanowania przez niego wiedzy i umiejętności. Może ono mieć formę oceny cyfrowej w skali 1-6, oceny wyrażonej w procentach % (0-100%) lub informacji zwrotnej.

Przygotowanie ucznia do lekcji obejmuje:

- ✓ Prowadzenie zeszytu przedmiotowego
- ✓ Posiadanie podręcznika
- ✓ Znajomość zakresu tematycznego z 3 ostatnich lekcji
- ✓ Odrobione zadanie domowe, jeśli było zadane

Uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania w sytuacji awaryjnej, jest to odnotowane symbolem **X** w dzienniku.

Brak zeszytu, podręcznika również odnotowuje się w dzienniku – symbolem **bm**.

Użycie urządzeń elektronicznych bez zgody nauczyciela odnotowane jest w dzienniku symbolem **T**.

Powyższe symbole uwzględniane są wyłącznie przy ocenie z zachowania.

Uczeń ma prawo korzystać z urządzeń elektronicznych wyłącznie za zgodą nauczyciela prowadzącego oraz z uwagi na stan zdrowia, na pisemny wniosek rodzica / opiekuna prawnego.

- Kryteria oceniania odpowiedzi ustnych

Przy odpowiedzi ustnej ocenianiu podlega:

Zrozumienie tematu

Zawartość merytoryczna

Argumentacja

Wyrażanie sądów

Stosowanie adekwatnej terminologii

Umiejętność korzystania z mapy historycznej.

Kryteria oceny za odpowiedź mają uwzględniać: koncepcję wypowiedzi, znajomość pojęć i postaci związanych z omawianym zagadnieniem oraz poprawność językową

- Kryteria oceniania prac pisemnych

Sprawdziany zapowiadane są co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem. Uczniowie otrzymują zagadnienia do sprawdzianu na przedmiotowych grupach Teams

Jeśli uczeń był nieobecny podczas pierwszego terminu sprawdzianu w dzienniku pojawi się adnotacja **U-upełnij**. Uczeń ma obowiązek napisać zaległy sprawdzian po ustaleniu terminu z nauczycielem. Jeśli uczeń nie napisze zaległego sprawdzianu w ustalonym terminie nauczyciel ma prawo sprawdzić wiedzę z tego zakresu podczas najbliższej lekcji, na której uczeń jest obecny.

Nauczyciel ma obowiązek ocenić prace uczniów w terminie 14 dni od ich napisania.

Niesamodzielność podczas sprawdzianów/kartkówek:

Uczeń konsultujący się z innym uczniem, uczeń posługujący się niedozwolonymi pomocami naukowymi (w tym urządzenia elektroniczne), chowający/niszczący swoją pracę otrzymuje uwagę z zachowania w kryterium właściwe zachowanie podczas zajęć edukacyjnych jak również ma obowiązek ponownego jej napisania.

Przeliczenie kryteriów procentowych na stopnie odbywa się według następującej skali

Celujący (6): 98% - 100%

Bardzo dobry (5): 85% -97%

Dobry (4): 70%-84%

Dostateczny (3): 50%-69%

Dopuszczający (2):30%-49%

Niedostateczny (1): 0%-29%

4. ZASADY PONOWNEGO USTALANIA STOPNIA:

- Uczeń ma prawo do poprawy oceny ze sprawdzianu i zapowiedzianej kartkówki minimum jeden raz o ile nauczyciel nie wskaże więcej.
- Ponowne ustalenie oceny musi nastąpić w terminie 2 tygodni od oddania pracy i nie musi być przeprowadzone w takiej samej formie jak pierwotna.
- Ponowne ustalenie oceny w przypadku oceny niedostatecznej jest obowiązkowe co najmniej raz.
- W dzienniku elektronicznym odnotowuje się cały proces ponownego ustalania oceny, a pod uwagę brany jest najwyższy stopień.
- Uczeń w każdym półroczu powinien uzyskać minimum jedną oceną z każdego zrealizowanego działu (sprawdzian, kartkówka, projekt).

5. WARUNKI I TRYB OTRZYMANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ:

- Na miesiąc przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciel informuje ucznia i jego rodziców o przewidywanej dla niego niedostatecznej rocznej ocenie klasyfikacyjnej lub nieklasyfikowaniu (za pomocą dziennika elektronicznego poprzez wpis w odpowiedniej rubryce- ocena przewidywana).
- Na dwa tygodnie przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciel informuje ucznia i jego rodziców o przewidywanej dla niego rocznej ocenie klasyfikacyjnej z historii (za pomocą dziennika elektronicznego poprzez wpis w odpowiedniej rubryce- ocena przewidywana).
- Ustalona roczna ocena klasyfikacyjna nie może być niższa niż ocena przewidywana.
- Uzyskanie wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych jest możliwe dla każdego ucznia, który wyrazi taką chęć. Systematyczność odrabiania zadań domowych jest brana pod uwagę, jeśli uczeń chce otrzymać ocenę wyższą niż przewidywana.

Podstawą do podwyższenia oceny klasyfikacyjnej jest uzyskanie przez ucznia poziomu wiedzy wskazanego w wymaganiach edukacyjnych na daną ocenę. Ocena poziomu wiedzy odbywa się w formie pisemnej.

- Uczeń powinien zgłosić nauczycielowi chęć uzyskania oceny wyższej w terminie maksymalnie tygodnia od otrzymania oceny przewidywanej.